

KURIER POLSKI

Rok III Centrala telef. IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42. Sekret red. 19-07 (czynny cały dzień) Telefon między 36-00 (czynny cały dzień) Niedziela, dnia 21 września 1947 r. Konto: PKO „Zryw” Nr VI-135, PKO IKP Nr VI-140 Konto bież.: Bank Gospodarstwa Spółdzielczego Bydgoszcz, konto Nr 8086. Nr 258

PROPOZYCJE MARSHALLA POGWAŁCENIEM KARTY ONZ
USA i Anglia przeszkadzają rozbrojeniu

Wicemin. Wyszynski oskarża St. Zjednoczone i Anglię o wykorzystanie O. N. Z. dla swych egoistycznych celów

NOWY JORK (PAP). Na posiedzeniu Zgromadzenia Gen. ONZ zabrał głos delegat radziecki Andrzej Wyszynski. W pierwszej części swego przemówienia wicemin. Wyszynski oświadczył, że w okresie minionym w pracach ONZ dały się zauważyć poważne braki. Polegały one głównie na odstąpieniu od najistotniejszych zasad, na których opiera się ONZ, a w szeregu wypadków nawet na pogwałceniu ważnych postanowień Gen. Zgromadzenia. Powodem tych braków są w znacznej mierze usiłowania tak wpływowych członków ONZ, jak USA i W. Brytania do wykorzystania Organizacji dla swoich egoistycznych interesów. Państwa te usiłują podejmować pewne konkretne działania poza ONZ. Należy zwrócić uwagę na poważne niebezpieczeństwo, na które narażona jest ONZ przez taką politykę, sprzeczną z zasadami Karty i celami Organizacji.

Jednym z najważniejszych braków są niezadowolające postępy prac nad realizacją uchwały Zgromadzenia w sprawie ograniczenia zbrojeń. W uchwale tej narody milujące pokój pokładały wielką nadzieję. Nadzieja ta okazała się jednak nieusprawiedliwiona. Kiedy na Radzie Bezpieczeństwa i w komisji rozbrojeniowej wysunięte zostały konkretne propozycje, w celu wniesienia w życie uchwały Zgromadzenia o ograniczeniu zbrojeń, przedstawiciele Stanów Zjedn. i W. Brytanii postawili warunki niweczące całą uchwałę. Wszystkie posunięcia delegacji brytyjskiej i amerykańskiej w tonie komisji rozbrojeniowej świadczą o tym, że W. Brytania i USA nie chcą ograniczyć swych zbrojeń i przeszkadzają w rozbrojeniu.

Min. Wyszynski wskazuje na oświadczenie min. Bevena w Southport i prez. Trumana w Petropolis z których wynika, że nie mają oni zamiaru popierać sprawy rozbrojenia. Stanowisko USA i Angli wywołuje zaniepokojenie wśród narodów świata. Zaniepokojenie to wzmagają się jeszcze bardziej wskutek wyścigu zbrojeń nie wyłączając broni atomowej i przez przygotowania wojenne niektórych państw, posiadających wielką wojskową i gospodarczą potęgę. Propozycja rządu radz., zawarcia konwencji międzynarodowej, zabraniającej używania broni atomowej i broni masowego niszczenia, oraz wprowadzenia kontroli międzynarodowej nad produkcją energii atomowej, spotkała się ze sprzeciwem ze strony USA. Stany Zjedn. dążą do zachowania swego monopolu w dziedzinie produkcji atomowej. Stany Zjedn. sprzeciwiają się wszelkim propozycjom zniszczenia zapasu bomb atomowych i zakazowi dalszej fabrykacji tych bomb, rozbudowując jednocześnie produkcję broni atomowej.

Delegat radziecki podkreślił, iż delegacja amerykańska nie bierze pod uwagę opinii uczonych, którzy wska-

zują, że przejęcie fabryk atomowych na własność przez międzynarodową instytucję dawałoby jej prawo do wtrącania się w życie gospodarcze poszczególnych krajów. Nadzorowanie przekształciłoby się w system szpiegostwa. Instytucja taka — oświadczył Wyszynski — jako właściciel tych zakładów, będzie działała w interesie większości członków instytucji, a Związek Radziecki nie może się spodziewać dobrej woli z jej strony. Ale delegacje zgrupowane wokół delegacji amerykańskiej i działające według jej dyrektyw, mają na celu wytworzenie właśnie takiej sytuacji.

Z kolei Wyszynski przeszedł do omówienia propozycji Marshalla, przedstawionych na początku obecnej debaty. Zw. Radziecki odrzuca propozycje Marshalla, gdyż uważa je jako zamaskowaną próbę ominięcia Rady Bezpieczeństwa i pogwałcenie Karty ONZ.

Mówiąc o planie Marshalla, Wyszynski wskazał, iż podzielił on

świat na dwa obozy, w którym blok zachodni wrogim jest Zw. Radzieckiemu i państwom wschodnim. Sprawę w Indonezji uważa Wyszynski jako otwartą agresję.

Tak zwana doktryna Trumana i plan Marshalla są szczególnie jaskrawymi przykładami pogwałcenia zasad ONZ. Doświadczenie ostatnich miesięcy dowiodło, że ogłoszenie tej doktryny oznacza, iż rząd USA porzucił zasady współpracy międzynarodowej i

zasady porozumienia wielkich mocarstw. Rząd Stanów Zjedn. usiłuje dyktować swą wolę innym niezależnym państwom, a jednocześnie wykorzystuje swe możliwości gospodarcze do wywierania nacisku politycznego. Jaskrawym dowodem tego są posunięcia rządu USA w Grecji i Turcji, przedsięwzięcia poza ONZ, jak również posunięcia w Europie w ramach tzw. planu Marshalla. To postępowanie pozostaje w jawnej sprzeczności z rezolucją Zgromadzenia ONZ, która stwierdza, że pomoc dostarczona innym krajom nie powinna nigdy być użyta jako broń polityczna.

Delegat radziecki wskazuje, iż po-

ciąg dalszy na str. 2.

O PAMIĘĆ
POLSKIEGO
MĘCZENSTWA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 52 z dnia 8 sierpnia 1947 r. podał pod poz. 264 ustawy z dnia 2. VII. 1947 o utworzeniu Rady Ochrony Pomników Męczeństwa.

Ustawa ta ma na celu koordynację działalności władz, organizacji i instytucji społecznych w zakresie upamiętnienia męczeństwa narodu polskiego i innych.

Do Rady należeć będą sprawy upamiętnienia historycznego i faktów związanych z martyrologią, grobownictwa ofiar zbrodni hitlerowskich, obchodów i uroczystości, akcji wydawniczej i wystawowej, filmowej i odczytowej.

W skład Rady wchodzi przedstawiciel szeregu resortów administracji i najbardziej zainteresowanych organizacji społecznych.

Wykonaniem tej akcji zajmie się Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Tyle tekst ustawy.

Cieszyć się naprawdę można faktem, że Rząd bezpośrednio za pomocą organizacji społecznych ureguluje wreszcie jedną z ważkich spraw mianowicie trwałe, przy tym estetycznego zabezpieczenia śladów — bez precedensu w dziejach martyrologii naszego narodu.

Jakież to plany snuty się w naszej wyobraźni w ciągu ciężkich lat wojny nad jak najpiękniejszym upamiętnieniem miejsca eksterminacji! Jak strasznie zawiedliśmy się w pierwszym okresie powojennym, patrząc na męty społeczne profanowały po prostu święte miejsca męczeństwa naszych braci, jak frymarczyli dla swych brudnych interesów relikwiami bohaterów naszych, a ofiar hitlerizmu.

Upłynęło dużo czasu zanim Rząd z jednej, a organizacje społeczne z drugiej strony położyły rękę na tę sprawę. Dziś mamy już dwie dalsze ustawy dotyczące opieki nad miejscami eksterminacji: jedna o upamiętnieniu męczeństwa Narodu Polskiego i innych narodów w Oświęcimiu — jak brzmi dosłownie nazwa tej ustawy — i druga na Majdanku.

Jak rzeczą szczególnie dla nas dotkliwą był brak opieki nad miejscami eksterminacji, tak nadmiar inicjatyw częstokroć nieprzemyślanej, szeregu organizacji społecznych nie mógł zadowolić pragnień narodu w trosce o właściwy wygląd miejsc związanych z martyrologią.

W związku z ukazaniem się ustawy o utworzeniu Rady Ochrony Pomników Męczeństwa nasuwają się refleksje, którym dobrze będzie dać wyraz.

Fakt zaangażowania w Radzie o-bok szeregu resortów administracji wielu najpoważniejszych organizacji polskich, najbardziej zainteresowanych z tytułu swoich założeń i kierunków pracy pozwoli z tą akcją związać dosłownie cały naród. Ma to znaczenie zasadnicze i wielorakie. Tym samym jednakże zobowiązuje nas wszystkich bezpośrednio, dosłownie każdego Polaka, do zainteresowania się tą akcją, więcej — czynnego udziału.

Jakkolwiek byłaby bowiem sprawność organizac. władz administracyjnych i stowarzyszeń społecznych, to jednak przy ogromie straszliwych zbrodni i w proporcji do nich milionowych ofiar trudno będzie wyrejestrować wszystkie fakty i miejsca martyrologii. Stałe jeszcze odkry-

Protest Jugosławii
przeciw napadom żołnierzy amerykańskich
na ludność jugosłowiańską

BELGRAD (PAP). Rzecznik jugosłowiański zagr. oświadczył na konferencji prasowej, że amerykańskie wojska okupacyjne bezpośrednio przed wycofaniem się z obszarów,

jakie w myśl traktatu pokojowego przypadły Jugosławii, urządzili szereg napadów na ludność miejscową i mienie jugosłowiańskie. Żołnierze amerykańscy, zdemolowali szpital w Pejzana. Niedaleko Tolvino, żołnierze zaatakowali robotników jugosłowiańskich, pracujących przy linii telefonicznej.

W kilku miejscowościach amerykańskie jednostki wojskowe zburzyły lub spaliły baraki i koszary.

W związku z tym, rząd jugosłowiański złożył w Waszyngtonie ostry protest i zażądał odszkodowania za straty spowodowane przez żołnierzy amerykańskich.

Ogólnopolski zjazd
Izb Rzemieślniczych.

SZCZECIN (obsł. wł.). W dniach 29 i 30 września br. odbędzie się w Szczecinie ogólnopolski zjazd Izb Rzemieślniczych.

Londyńczycy domagają się
zakazania zebrań faszystowskich

LONDYN (obsł. wł.). Do brytyjskiego ministra spraw wewnętrz-

nych udała się delegacja londyńczyków, domagających się zakazania zebrań i manifestacji faszystowskich, jakie zdarzają się coraz częściej we wschodniej dzielnicy Londynu.

2 milj. dolarów
wydali na demokratyzację
...i jaki rezultat?

FRANKFURT (obsł. wł.). Dowódca amerykańskich wojsk okupacyjnych w Niemczech, gen. Clay, oświadczył, iż denazyfikacja zostanie zakończona w kwietniu 1948 r. Poza tym zaznaczył, iż władze amerykańskie wydały 2 miliony dolarów na demokratyzację Niemiec.

Minister odpowiedział na to, iż formalnego zakazu takich zebrań udzielić nie może ze względu na panującą w Anglii wolność przekonań. Istnieją jednak paragrafy karne przeciwko podburzaniu do dyskryminacji rasowych, czy religijnych. Na tej podstawie więc ministerstwo spraw wewnętrznych wytoczy proces mówcom i gazetom za mowy i artykuły antysemityczne.

Odbudowa stolicy Węgier postępuje naprzód

Zniszczona przez działania wojenne stolica Węgier - Budapeszt, podobnie jak inne miasta europejskie dźwiga się z gruzów. Na zdjęciu po lewej - widzimy odbudowujący się dom wśród ruin śródmieścia, przy czym na parterze już czynny jest magazyn mody. Po prawej - sprzątanie gruzów koło starego kościoła koronacyjnego.

Foto-Mafirt, Budapeszt

wa się, częstokroć w pewnych przypadkach nowe mogą zbrojne. Niezależnie od tego jest jeszcze miejsce niedokrętych, o których się mówi, a jednak nie zostały zbadane. Tu indywidualne zainteresowanie się każdego z nas może w znacznym stopniu przyczynić się do uzyskania całego obrazu polskiej martyrologii.

Fakt zaangażowania organizacji społecznych i konieczność zainteresowania się każdego obywatela tą akcją ma ogromne znaczenie wychowawcze. Nie chodzi tutaj o to, aby ustawicznym przypominaniem i upamiętnianiem zbrodni niemieckich jątrzyć w sobie stale otwartą jeszcze i nad wyraz bolesną ranę duchową; wprost przeciwnie — chodzi o to, aby uczucia nasze doprowadzić do pewnej dyscypliny. Niech przykre wspomnienia wojny znajdą swój wyraz w trwałej i troskliwej pamięci dla tych, którzy padli za Polskę. Niech obchody i uroczystości poświęcone martyrologii pozwolą związać nas jak najserdeczniejszymi węzłami z tymi, którzy największą swoją ofiarą, bo ofiarą życia zadokumentowali wierność, najcenniejszym dobrem człowieka, to jest wolności narodów i niepodległości ich państw. Niech te dni uroczyste przypominają nam, że w treści naszego życia istnieją wartości, które od nas samych wymagają ich realizacji, a w wypadkach ich zagrożenia wykazanie gotowości do poświęceń.

Wreszcie myśl ostatnia, jaka się nasuwa w związku z utworzeniem Rady Ochrony Pomników Męczeństwa, to wielkie znaczenie polityczne tej akcji. Mówimy dziś jakże często „już nigdy więcej“.

Już nigdy więcej — to znaczy tyle, aby w przyszłości nie spotkał nas los poległych, ani abyśmy sami nie doświadczyli nieszczęścia i cierpienia. Utrwalone po całej Polsce ślady martyrologii naszego i innych narodów powinny być zarazem symbolami czujności i nakazami wiecznej gotowości. Z drugiej strony niech te wielkie Pomniki-Groby pozwolą całemu światu poznać i przypomnieć bezmiar niemieckich zbrodni. Niech i narodowi niemieckiemu, który przecież wcześniej czy później — bo dziś niestety tego nie widzimy — uświadomi sobie to co zrobił, te wielkie Pomniki-Groby będą przestrożą i ostrzeżeniem nie tylko człowieka, ale i Boga.

Mgr E. Serwański.

Triest-Czechosłowacja

PRAGA (ZAP). W tych dniach przybyły do Czechosłowacji samochody ciężarowe załadowane w Triescie. Był to próbny transport samochodowy na linii Triest — Czechosłowacja przed uruchomieniem stałej komunikacji. Przewóz na długości 880 km trwał 48 godzin.

PRZEZ KULTURĘ DO BRATERSTWA
15. IX - 15. X 47
MIĘSIAC WYMIANY KULTURALNEJ POLSKO-RADZIECKIEJ

Sewastopol odradza się

W ciągu 3 ostatnich lat ludność Sewastopola wzrosła 7-krotnie. Miasto zmieniło się do niepoznania. Wypędzony przez armię sowiecką okupant — Niemiec pozostawił tę twierdzę czarnomorską w ruinach. W dzielnicy okrętowej gdzie ocalało zaledwie 20 małych domów wyremontowano i zbudowano na nowo ponad półtora tysiąca domów mieszkalnych. Za słynnym kurhanem Matkowa gdzie się odbywały zacięte walki powstało nowe miasteczko willowe.

Odbudowuje się północna część bohaterskiego miasta i wyrosły nowe budynki w śródmieściu. Z ziemianek i piwnic przesiedlono sewastopolanów do 4,985 nowych domów z wodociągami, kanalizacją i innymi urządzeniami komunalnymi. Znów doprowadzono do porządku teren miasta postanowiono rozszerzyć o 50 proc. w porównaniu ze stanem przedwojennym.

Pomnik dla twórcy soboru

W soborze Sofii w Kijowie nastąpi otwarcie wielkiej wystawy, poświę-

**Przemówienie ministra Wyszyńskiego
Amerykańscy kapitaliści chcieliby wojny**

(Ciąg dalszy ze str. 1-szej)
moc dla Grecji i Turcji ma charakter broni politycznej. Oskarżenia pod adresem sąsiadów Grecji są pozabawione podstaw.

Odnosnie propagandy wojennej wicepremier Wyszyński wezwał Zgromadzenie do powzięcia rezolucji, by propagandę taką uznano za przestępstwo kryminalne i karano ją w państwach należących do ONZ jako przestępstwo przeciwko pokojowi. Jak widać z szeregu wskazówek — mówił delegat ZSRR — przygotowaniem do nowej wojny wyszły już ze stadium samej tylko propagandy, presji psychologicznej i wojny nerwów. Liczne fakty dowodzą, że w pewnych państwach — tyczy się to zwłaszcza Stanów Zjedn. — historię wojenną podsycają praktyczne kroki natury, militarno-strategicznego, połączone z takimi posunięciami organizacyjnymi — technicznymi, jak budowa i organizowanie nowych baz militarnych, zmiana dyslokacji sił zbrojnych zgodnie z planami, przyszłych operacji militarnych, wzmaganie produkcji nowych broni i gorączkowa praca nad udoskonalaniem zbrojeń. Jednocześnie tworzone są bloki mili-

tarne i zawierane układy wojskowe w sprawie t. zw. obrony wzajemnej oraz podejmowane są kroki w kierunku unifikacji zbrojeń, podczas gdy sztaby generalne opracowują plany nowej wojny...

Podlegające do nowej wojny planują ujarzmienie siłą oręża krajów walczących o niepodległość i odrzucających ingerencje innych mocarstw w swe sprawy wewnętrzne. Ci, którzy pragną rozpetać nową pożogę wojenną, spodziewają się osiągnąć ten cel za pomocą wojny lokalnej. Ignorują oni widocznie doświadczenie ubiegłych wojen, które pouczyło, że w obecnej epoce każda nowa wojna przekształca się nieuniknienie w nową wojnę światową. Zapominają oni, że nowa wojna światowa ze swymi bezsensownymi zniszczeniami, pustoszeniem liczących miast, zniwieszczeniem milionów istot ludzkich i niezliczonych dóbr materialnych, oznaczałaby nową potworną katastrofę dla ludzkości, cofając jej rozwój o wiele 10-cioleci. Wyszyński podkreślił, że najczynniejszy udział w propagandzie nowej wojny biorą przedstawiciele amerykańskich monopolów kapitalistycznych, przedstawiciele największych przedsiębiorstw i czeloznych przemysłów amerykańskich oraz kół bankowych i giełdowych. Są to kółła, które podczas drugiej wojny światowej osiągnęły wiel-

kie zyski i nagromadziły ogromne majątki tak, jak to było również podczas pierwszej wojny światowej.

Wicepremier Wyszyński domaga się rozpatrzenia następujących spraw:
1. wycofania wojsk angielskich z Grecji, Egiptu i Transjordanii;
2. wycofania wojsk amerykańskich z Chin;
3. lekceważenia przez Argentynę zaleceń poprzedniej sesji ONZ w sprawie odwołania przedstawiciela dyplomatycznego z Madrytu;

Echa przemówienia delegata ZSRR w ONZ

NOWY JORK (PAP). Delegat brytyjski na Zgromadzenie generalne ONZ Mac Neil, określił mowę Wyszyńskiego jako wspaniały wyczyn. Za szczególnie ważne uważa Mac Neil odrzucenie przez Wyszyńskiego projektu Marshalla dotyczącego utworzenia komitetu dla spraw bezpieczeństwa. Delegat francuski Parodi naz-

PSL Nowe Wyzwolenie woj. krakowskiego

połączyło się z SL

KRAKÓW (PAP) W sali zarządu wojewódzkiego PSL „Nowe Wyzwolenie“ w Krakowie odbyło się nadzwyczajne zebranie wojewódzkich władz PSL „Nowe Wyzwolenie“ krakowskiego i rzeszowskiego. Po przedyskutowaniu obecnej sytuacji politycznej zebrani uchwaliłi jednogłośnie przystąpić do Stronnictwa Ludowego, rozwiązując tym samym PSL „Nowe Wyzwolenie“ na terenie woj. krakowskiego i rzeszowskiego.

Przebudowa ogrodu botanicznego w Pradze

PRAGA (ZAS). Praski ogród botaniczny, który jest jednym z najstarszych w Europie, został obecnie przebudowany tak, że należy do najnowocześniejszych ogrodów tego rodzaju na świecie. Stare grube mury uległy zburzeniu; zainstalowano nowoczesne oranżerie, urządzone według planów i doświadczeń, najnowocześniejszych urządzonych ogrodów botanicznych na świecie. Państwo czzechosłowackie wyasygnowało na przebudowę ogrodu pięć milionów koron.

Z ostatniej chwili

LONDYN. Stany Zjedn. wybrane zostały do komisji rozjemczej w sprawie indonezyjskiej. Komisja ta jak wiadomo składa się z trzech członków, w tym dwóch państw zainteresowanych, tj. Holandii i Indonezji.

NANKIN. Chińskie min. spraw zagr. ogłosiło, że Chiny nie przyjmują zaproszenia na międzynarodową konferencję w sprawie traktatu pokojowego z Japonią. Zdaniem Chin zagadnienie traktatu winno być raczej przekazane komisji dla spraw Dalekiego Wschodu.

WARSZAWA. Wczoraj przybył z Paryża do Warszawy, na zaproszenie KC PPR wiceprzewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego i sekretarz komitetu centralnego francuskiej partii komunistycznej Jacques Duclos, w towarzystwie kierownika wydziału propagandy KC KPF — Etienne Fijon.

**Rozbiórka fabryki łożysk kulowych
jednej z największych na całym świecie**

MONACHIUM. Znana największa fabryka na świecie łożysk kulok., „Kugelfischer-Werke“ w Schweinfurcie przeznacz. na rozbiórke, znajduje się w przededniu likwidacji. Fabryka, bez której Niemcy nie byłiby zdolni prowadzić wojny, doczekała się nareszcie swego losu. Niemcy wiedzą, że nie może być mowy o przemysle wojennym, gdy się nie ma fabryki łożysk kulokowych. Wykazują licznie, ile to milionów łożysk rocznie produkowano, ile tysięcy ro-

botników i rodzin niemieckich pozba wi się pracy itp. Trudno przewidzieć, jakie następstwa pociągnie za sobą likwidacja fabryki łożysk dla przemysłu niemieckiego i w ogóle, jak skutek wywrze na życie gospodarcze caego świata — pisze prasa niemiecka...

Możemy Niemców zapewnić, że świat dobrze wie, jakie bogostawne skutki da światu niemieckie przemysł wojenny...

**Pieprz z trocinami
Miód z syropem kartoflanym**

Uważać na fałszowane artykuły żywnościowe
Przed kilku dniami ukazało się rozporządzenie o zakazie używania sacharyny do napojów gazowych, lemoniad i kwasów. Kto poczuje sacharynę w lemoniadzie, winien donieść o tym Państwowemu Zakładowi Higieny lub najbliższemu urzędowi sanitarnemu. Niestety, lody wolno jeszcze produkować na sacharynie.
Skasowano również używanie balonów miedzianych do wody sodowej, którą wolno przechowywać jedynie w naczytach szklanych, ale przez najbliższe trzy lata można używać jeszcze syfonów. Miedziane balony okazały się szkodliwe dla zdrowia i spowodowały szereg zachorowań.
Wydane zostało również rozporządzenie o specjalnym nadzorze nad produkcją napojów gazowych. Kon-

wał wystąpienie Wyszyńskiego najostrejszą z dotychczasowych mów. Delegat polski min. Modzelewski określił przemówienie jako bardzo jasne. Podobnie wypowiedzieli się delegaci Libanu i Syrii.

NOWY JORK (obst. wt.) Sekretarz ONZ Trygve Lie podał do wiadomości Zgromadzenia, że delegacja radziecka złożyła formalny wniosek, o umieszczenie na porządku obrad projektu rezolucji radzieckiej potęplającej propagandę wojenną i broń atomową.

Przedstawiciel W. Brytanii w komisji traktatowej

odwołany do Londynu

WIEDEN (obst. wt.) Przedstawiciel brytyjski w komisji traktatowej 4 mocarstw został odwołany do Londynu i prawdopodobnie nie powróci już do Wiednia. Jak oświadczone, powodem wyj. jest brak wszelkich postępów w pracach komisji, obradującej już od maja br. nad klauzulami traktatu pokojowego z Austrią. Najtrudniejszą sprawą jest sprawa tzw. aktywów niemieckich w Austrii.

**Bunt kolaboracionistów w Noe
inspirowany przez kogoulardów**

PARYŻ (PAP) Prasa francuska ujawnia szczegóły buntu b. kolaboracionistów, przebywających w obozie odosobnienia w Noe koło Tuluzy. Bezpośrednią przyczyną buntu było zastrzelenie przez strażnika niejakiego Labata — kolaboracionisty i kogouarda, podczas próby nocnej ucieczki, opracowanej przy pomocy z zewnątrz. Labata oczekiwano o auto na szosie Tuluza-Bajonna, które dawało sygnały świetlne.

Kolaboracioniści zaatakowali znajdujących się w obozie strażników, którzy rzucili się do ucieczki, pozostawiając uzbrojenie. Więźniowie sformowali kolumnę marszową i ułali się na pobl. cmentarz, gdzie pochowali zwłoki Labata. Po pogrzebie jeden z więźniów, ptk Verchere wygłosił przemówienie, w którym zapowiedział „pomście Labata po odniesieniu zwycięstwa, do którego wszystko jest już gotowe“. Następnie pochód udał się pod pomnik poległych, którym oddano hołd hitlerowskim podniesieniem ręki. Część więźniów powróciła do obozu natomiast 53 kolaboracionistów zbiegło. Wobec przybyłych posiłków poli-

cyjnych, ptk Verchere zażądał zmiany regulaminu obozowego, grożąc, w razie odmowy, dalszymi rozruchami.

Prasa, komentując wypadki w Noe, wskazuje na związek między tym buntem, a osławionym „błękitnym planem“ przewidyującym w odpowiedniej chwili bunt kolaboracionistów w więzieniach.

Odnaczenie pracowników teatralnych

WARSZAWA (PAP) Ostatnio odznaczani zostali następujący pracownicy teatralni: Aleksander Zeiwero-wicz — orderem Polonia Restituta II klasy, A. Bogusiński — Złotym Krzyżem Zasługi, A. Różycki, ord. Polonia Restituta V kl., A. Rodziewicz, Złotym Krzyżem Zasługi, Zofia Molska, Złotym Krzyżem Zasługi, A. Matracki — Srebrnym Krzyżem Zasługi. Respół Teatrów Małych Form pod kierunkiem T. Sutta oraz T. Sutt — Srebr. Krzyżem Zasługi, 9 członków zespołu tego teatru — Brązowym Krzyżem Zasługi.

CO PISZA INNI?

RZECZPOSPOLITA

Pleć można zmienić. Nie ma w tym najmniejszej przesady. W laboratoriach biologicznych przeprowadza się dziś zadziwiające doświadczenia, młode koguty tracą w ich wyniku swoje wspaniałe upierzenie i przybierają postać najpoczciwszych kwok, a z kijanek wyrastają żaby — w zależności od woli eksperymentatora — pici męskiej lub żeńskiej.
A jak sprawa wygląda u ludzi? Otóż tu są trudności, ale uczeni wierzą, w zwycięstwo nauki. Zyczymy im — chociaż bez przekonania — pe nego sukcesu!

KURIER GDZIENNY

zamieścił korespondencję Hierowskiego ze Śląska, na temat sytuacji malarzy i malarstwa. Wycinki poniższe dość wyraźnie charakteryzują polskie zainteresowanie sztuką, i trudności jakie napotyka malarz.
„Nikt nie uwierzy by po prostu, jak wiele i jakich zabiegów kosztowało zlikwidowanie w Katowicach jednej knajpy, by zamieścić ją na salon sztuki. Nikt nie interesuje się zakupami. Natomiast wszędzie, w biurach, urządach, poczekalniach, w domach kultury i świetlicach wiszą kicz bijące w oczy na kilometr swą niemieckością. Nawet w czasie „tygodnia kultury“, w dniu przeznaczonym na jakiś czyn dla dobra kultury, nie zdobyto się na usunięcie tego świństwa, którego tu mamy na prawdę nadmiar, wołający o pomstę, choć nie o sto-

Bezrobocie w Anglii

Fatalne skutki braku węgla — Przyczyny małej wydajności górnika angielskiego — Dlaczego budownictwo angielskie kuleje?

Przyjaźń angielsko-amerykańska

Poważnym potencjałem gospodarczym Wielkiej Brytanii jest węgiel, którego pokłady wystarczają tysiącom fabryk na przeciąg 500 lat. Przez dwa stulecia węgiel był głównym produktem eksportu angielskiego, który w wielkiej mierze normalizował egzystencję narodu brytyjskiego.

Toteż niemałe poruszenie wywołał fakt, kiedy rząd brytyjski był zmuszony sprowadzić z zagranicy 10 milionów ton węgla. Ostatnia zima dała się Anglikom ogromnie we znaki. Fabryki zostały na przeciąg trzech tygodni unieruchomione, ulice tonęły w ciemnościach, a w nieopalanonych mieszkaniach korzystano jedynie ze światła świec.

Przemysł węglowy Wielkiej Brytanii przechodził kryzys nie notowany dotąd w historii. Rząd brytyjski przewidział skutki na rok przed katastrofą. Wiedział, że zapasy wydobywanego węgla nie pokryją zapotrzebowania w kraju. Był jednak bez-

Niepewną jest także przyszłość dzieci bezrobotnych angielskich górników czy robotników, zamieszkujących dotknięte wojną powiaty Wielkiej Brytanii

radny wobec zbliżającej się katastrofy gospodarczej.

W roku 1946 wydobyto pracą 700 tysięcy górników tylko 189 milionów ton węgla, gdy tymczasem w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej 405 tysięcy górników dostarczyło 532 milionów ton. Rażąca dysproporcja wynika stąd, że Anglia nie zgodziła się na wprowadzenie w kopalniach nowoczesnych urządzeń, jakimi posługuje się górnictwo amerykańskie, co spowodowało znaczne obniżenie wydajności pracy górnika angielskiego.

Dola angielskiego górnika jest na ogół ciężka. Niejeden z nich skazany jest na bezczynność, gdyż miejsce ewentualnej pracy jest oddalone od miejsca zamieszkania o 4 godziny jazdy pociągiem. Górnik nie może uzyskać dla rodziny mieszkania w pobliżu miejsca zatrudnienia, ze względu na chroniczny brak domów mieszkalnych. W Anglii od dłuższego już czasu nie buduje się nowych domów, brak na to drzewa budulcowego. Kiedyś drzewo to importowała Anglia ze Szwecji za węgiel, którego wywoziła około 80 mil. ton rocznie. Dzisiaj możliwość eksportu węgla nie istnieje, a Szwecja cennym drzewem budulcowym ogrzewa zimą mieszkaniami.

W wyjątkowo trudnym położeniu znajduje się kobieta angielska. Wystawienie w ogonkach za przydziałami stało się we Wielkiej i kiedyś możliwe. Brytanii jeszcze jedną plagą, utrudniającą życie powojenne, jest także bardziej aniżeli w czasie działań wojennych. Odczuwa się brak nie tylko towarów spożywczych, ale także i artykułów włókienniczych. Brzmi to paradoksalnie, jeżeli się zważy, że Anglia kiedyś nie tak dawno temu zajmowała przodujące miejsce w światowej produkcji towarów tekstylnych.

Przydziały żywnościowe w Anglii przedstawiają się następująco: na osobę przypada tygodniowo 2 uncje sera, 1/4 kilo świeżego mięsa i 7 uncji tłuszczu, mleka nie otrzymuje się w ogóle. Dochodzi jeszcze 1/2 kila dżemu na miesiąc. Jarzyny nie są objęte przydziałem.

Przymierze anglo-amerykańskie, które znalazło swój wyraz w harmonijnej współpracy wojskowej, podczas jednej i drugiej wojny — w ży-

cie ekonomiczne powojennej Anglii nie wniosło żadnych udogodnień. Przeciwie, oba kraje zaczęły na nowo rywalizować o palmę pierwszeństwa w dziedzinie handlu i wpływów w krajach poza własnym kontynentem. Handel ten okazał się dla Ameryki konieczny, celem utrzymania zdrowej gospodarki, dla Anglii zaś jest on zagadnieniem ważniejszym, bo decydującym o życiu lub śmierci.

Głęboki smutek maluje się na twarzach skazanych na bezczynność Anglików

SKÓNCZYŁY SIĘ ZŁOTE CZASY GDY WYCZERPAŁY SIĘ ZAPASY ZŁOTA

Francuzi „najwięksi zjadacze” chleba
muszą zadowolić się racją 200 gram.

Korespondencja własna I. K. P.

Paryż, w sierpniu

Podstawą wyżywienia przeciętnego Francuza stanowiły zawsze chleb i mięso. Bez befsztyku trudno sobie wyobrazić obiad Francuza, a chleb biały i pulchny spożywał się nie tylko na śniadanie i popołudniowe „gouter”, lecz także przy obiedzie i wie-

czorem do zupy, mięsa, ryby i deseru. Należał więc Francuz przed wojną do największych „zjadaczy chleba” wśród Europejczyków. Spożywał go dziennie conajmniej kilol...

I o ile ograniczenie spożycia chleba, spowodowane wojną, było przykre dla wszystkich, dla Francuzów

stanowiło jednocześnie prawdziwy przewrót w wyżywieniu, zwłaszcza wobec jednoczesnego braku mięsa. W dodatku biały jak niewinność chleb francuski stał się „feldgrau”, przypominając kolorem mundury zniechodzonych okupantów.

Było źle, można jednak było ostentacyjnie wytrzymać.

Do rzędu prawdziwych katastrof narodowych zaliczyć jednak należy zarządzenie, wprowadzające z dniem 1 września dalsze ograniczenie do racji dziennej... 200 gramów! Stanowiło to zaledwie jedną piątą konsumpcji przedwojennej co w stosunkach francuskich równa się niekrawawemu przez wrotowi.

A już zupełnie Francuzi nie mogą zrozumieć, dlaczego w 3 latach po wyzwoleniu przyznaje im się mniej chleba niż nawet w najgorszym okresie wojny, kiedy trzeba było dodatkowo żywić jeszcze okupantów.

W dodatku przed kilku tygodniami cena chleba, wskutek cofnięcia subwencji skarbu państwa, podskoczyła za jednym zamachem z 10 fr 50 za kilo na 24 fr w Paryżu i 28 fr na prowincji. Po dziś jeszcze nie zdołano zbadać, dlaczego cenę chleba na prowincji wyznaczono wyższą niż w stolicy. Jest to jedna z tajemnic „polityki kierowanej”...

Małe dzieci, które posyła się po chleb do piekarni, nie chcą wierzyć mamusi, że kiedyś chleb kosztował

(Dokończenie na str. 4-tej)

Paryż w miesiącach letnich wyludnił się i ulice świecą pustkami. Korzystając z tego, Zarząd Miejski przeprowadza wiele remontów w stolicy. Na zdjęciu plac opery, na którym na miejsce drewnianej kostki kładzie się asfalt betonowy.

HAKENKREUZ nad PESZTEM

49

Wspomnienia KRZYSZTOFA ZBRUCA

Janusz Rychlewski

Ponieważ dotarcie do polskiej bazy wojskowej w związku z niebezpieczeństwem stało się coraz trudniejsze, postanowiliśmy działać na własną rękę. Stałe aresztowania wśród Polonii wytworzyły w tym czasie psychozę ucieczki. Nieliczni tylko siedzieli spokojnie na swoich miejscach, a byli i gorliwcy wśród studentów szczególnie, którzy na wykłady chodzili codziennie.

Jedyną drogą wydawała się wówczas Jugosławia. Ale pełen ryzyka wyjazd nasz w kwietniu na pogranicze nad rzekę Mur, pertraktacje i rozmowy, żeby dostać się do oddziałów Tito, spełziły na niczym.

Wszystkie próby zawiodły.

Po mieście chyłkiem spotykało się znajomych. Większość rozjechała się po prowincji. Żydzi potracili głowy. Eryk Luksemburg, przekonany o swoim aryjskim wyglądzie, z podtlenionymi włosami, pewny, że jemu się właśnie upieczę, wpadł po tygodniu, razem z poiwą pensjonariuszy Krakowiczki, jakby nie wiedział, czym to pachnie.

Tak już było. Jedni wpadli przez grupę, inni przez przekorę niepojętą, reszta jeśli nie przypadkiem, to z dobrej woli prawie.

Chłopcy z Kliniki Pensio rozpięchli się, gdzie kto mógł. Nierozłączni bracia Suboche i Malakowie pod nieomylnym przewodem Henryka znikli jak kamfora. Tylko Jarłowiak wsparty na kulach został na miejscu. Gorączkował się coraz bardziej i trapił coraz widoczniej, że nie będzie miał okazji własnoręcznie sprzątnąć Malerowskiego.

Ci, którzy zostali w mieście, oswoili się już z niebezpieczeństwem.

„Rząd” Salaszki całkowicie na pasku niemieckim, nie zapobiegał całym transportom wywożonym do Oświęcimia ludzi, całej akcji łapanek.

Jedyną pociechą były zmiany frontowe.

W tym układzie marzeniem każdego z Polaków stał się kraj. Oczywiście zwróciły się ku Warszawie. Coraz częściej przebąkiwano o powstaniu, coraz bardziej kusząca myśl o wzięciu w nim udziału. Odstraszały jednak silniej niż dotąd obstawione granice Karpat.

Dobiegał koniec kwietnia. Wiosna, późniejsza tego roku pokazała cały swój urok kwitnących sadów, zielonej winnicy...

Tylko po Dunaju jeździły coraz częściej statki pasażerskie z Wiednia, przeładowane furaczkami z gołymi SS lub trupią czaszką. Jaskółki latały nisko nad wodą. To ponoć wróży burzę...

X.

POWRÓT.

Ciastko kosztuje 12 filerów... Czyby ktoś wpadł na pomysł, żeby w tej ubożuchnej ciastkarni szukać spiskowców...

Czarny Jaś, postrach granic, pochylił się nad stolikiem i zakomenderował: „W środę i ani mru mru”. Po czym dla niepoznaki uściślił dłoń i bąknął: „Viszontlätasra... Wy-chodzimy, każdy z osobna. Zaskocz! mnie ten termin — tak zniżać — raptem — środę... Ile to dni. Niedziela, poniedziałek... wto-

rek — środy się nie liczy... Trzy dni zaledwie, a tu nie mam zgoła niczego.

W chwilach życiowo ważnych szukam ostoi w kaplicach.

To nie było daleko. Przeszedłem tylko Ersehdid — już byłem na Gallercie. Lecz nie szedłem jak zwykle do groty, uściśliłem dłoń przeorowi częstochochskich Paulinów... Nie szybowałem nawet ku Utajonemu. Oparty o balustradę patrzyłem na miasto. U podnóża szeroka runia odbitego nieba ściśle się Dunaj... Słońce połyskuje skrzydłami mew półochliwych — tam, zlewa śniadą patyną dostojęństwa osiadł królewski zamek.

To było piękne...

Więc urlop mój się kończy? Cztery miesiące zaledwie...

Były momenty na emigracji, że sytuacja w kraju wydawała się nie do zniesienia. Niebezpieczeństwo zdawało widziane uwielokrotnione wyobraźnią przybiera na sile. Przeszedłem stamtąd w styczniu... Jeszcze mi włosy nie podrosły po ułhorodzkich postrzynach a tu wracaj... Tak naraz wracaj. Do-myślałam się, jaki jest teraz kurs w Warszawie.

...Co Polak to kula. Więc mam iść? w sam środek?... dobrowolnie?... Więc na cóż mi były rozjady wielkanocne po Pécsach, Kadalvutach, Kaposvarach, na co nocne przejazdy, i parole przez rzekę Mur do Titowców... Naco projekty Zagrzeb, Konstanca, Ankara? I to tak wszystko naraz nieważne? Dobrowolnie jak baran na rzeź... Z własnej woli loko Pawiak.

Czarem budapeszteńskiej panoramy okłapy sygną ostrzegawcze.

Odrywam się od balustrady na górę Gallerta.

Wydułony cień krzyża padł smukłym pokłonem na grocie...no, to pójdę...!

Przypadek rządzi, że w godzinę później na jakiejś tam ulca spotkałem Pietruszkę.

Jest to człowiek mały, niepozorny, ubierający się z przesadną elegancją. Mówi dużo i o sobie. Potakiwaniem zjednywa się jego zaufanie. Jeszcze jedno. Jako wychow. Gimnazjum polskiego w Balaton Boglarze i student, pośredniczy w zdobywaniu podpisów, zapisów, kwesturach, dziekanatach i Bóg wie czym. To jego specjalność. Większa niż fakultet. Wszędobylski i totumfactki. Bzdurne 10—15 pengó kosztów manipulacyjnych i miaz jakbyś znalazł. Rozmowa z rektorem via on kosztuje nieco drożej...

Długie i sztuczne „aaa...serwus...serwus jak się mamy. Po czym z kopyta do interesu. — No co, kolego Edku, możebyś mi tak na szklaneckę csemegi co, angielecckę... no dajcie się na...

Nie trzeba go namawiać. Węszy żer. Po kwadransie jestem już w jego opatrnościowych rękach.

Cztery zdjęcia? — Proszę. — Formularze do podpisu — jutro — w instytucie. — Koszty... wiadomo, koszty muszą być.

Tylko uwaga — słyszę, żadnych studiów dotąd nie macie, żadne prawo, żadne lewo — nic. Ja was zapiszę na filozofię. Na pierwszy rok. Indeksik, nawet legitymacja kolejowa, cymes, mówię wam. A kto zrobi? Pietruszka zrobi. No powiedzcie, czyby ktokolwiek inny?...? Nikt i nigdy — przerywam przymilnie. Jak co to tylko wy.

Cześć.

Serwus.

Na Baross utca śpi nasz dziesięcioro chyba. Panienci pokotem na pod odze. Chłopcy pod ścianami. To już tak trwa od 19-go marca, od wejścia Niemców. Trzeba się chować. Wracam dopiero wieczorem. Flegmatyczny Geniek — ekonomista kozikiem piąte jakiś mebel. Chce tej nocy wprowadzić ulepszenie w spaniu. Chce spać na fotelach, nie na podłodze, a fotele mają poręczce. Więc je niweluje kozikiem.

(Ciąg dalszy ze strony poprzedniej)

tylko 3 fr 15 kilol i to nawet nie tak dawno temu, bo zaledwie jeszoze w końcu r. 1941.

W obliczu szarej rzeczywistości pękły bowiem jak bałki mydlane iluzje, którymi karmiono się podczas okupacji, że skoro wojna zostanie wygrana, wszystkiego będzie „tak dużo” i „tak tanio”...

Czy Francja jest w ogóle w stanie sama się wyżywić?

Przeszłość i liczby mówią, że tak! W r. 1938 zebrano we Francji 98 milionów kwintali pszenicy (kwintal = 100 kg). Wystarczyło to aż nadto. Potrzeby Francji przy racji 350 gr dziennie wynoszą 51 mil. kw. Rok obecny był dla zbiorów katastrofalny. Zbiory dadzą w rzeczywistości tylko ok. 31 mil., z których do konsumpcji pozostanie ok. 15 milionów...

Oto przyczyny prawdziwej katastrofy, jaka dotknęła Francję w dziedzinie zaopatrzenia w chleb.

Zboża „drugorzędne” również zawiodły, gdyż dadzą do konsumpcji tylko ok. 3 mil. kw., a żyta tylko około milion.

Na przeszkodzie wielkiemu importowi obok braku dostatecznych źródeł zakupu stoi także brak dewiz. Złoty, jak zwykle, topnieje w tempie szybkim. A były czasy, kiedy Francja co do zapasów złota mogła rywalizować z Ameryką!

Jest w każdym razie ironią losu, aby właśnie Francja, która dawniej z najbliższego chleba i największej jego konsumpcji, w 3 lata po wyzwoleniu musiała wyznaczyć swoim obywatelom rację mniejszą niż otrzymują Niemcy! Ciężki musi być ciężki dla zwycięstwa. Nie dziwmy się więc Francuzom, że kiwają głowami nad tym „drole de paix” (śmieszny pokój), jaki nastąpił po owej „drole de guerre” lat 1939-40.

Lech Bolesław.

..a tak przedstawia się prospekt nowego wiaduktu

Mediolan - Rzym

Korespondencja własna IKP

Rzym, we wrześniu

Gdy wieczorem wsładałem w Mediolanie do pociągu, mającego mnie zawieźć do Rzymu, przeklinałem w duchu zły los, który zmusił mnie do odbycia tak fantastycznej podróży, mogącej moim zdaniem stanowić przyjemność jedynie dla indyjskich fakirów. Pamiętałem bowiem jeszcze dobrze moją pierwszą podróż na tej linii w październiku 1945 r., kiedy to po 33 godzinach jazdy (przed woj-

Tak wyglądał przed wojną atut okolo 700 metrów wiadukt kolejowy w płd. Włozzech...

...Niemcy zniszczyli go całkowicie...

nę 6) ledwie już dyszący pociąg z równie ledwie dyszącymi pasażerami wtoczył się na dworzec rzymski zgodnie z rozkładem jazdy, wywołując tą swoją punktualnością u dyżurnego ruchu najpierw przerażenie, a potem dziecięcy podziw. Moje uprzedzenie do Ferrovie Italiane dello

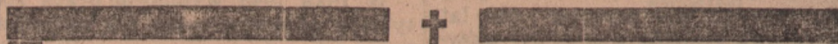
Stato okazało się jednak niczym nie uzasadnione.

Minało bowiem zaledwie 9 godzin i 15 minut od chwili wyjazdu z Mediolanu, gdy znalazłem się w Rzymie po zupełnie przyjemnej podróży w nowiśkie pulmanie, w pozycji siedzącej (a wcale nie stojąco-wiszącej, jak dawniej).

Okazuje się, że kolejnictwo włoskie poczyniło przez ostatnich 12 miesięcy kolosalne postępy. Na wszystkich głównych liniach półwyspu uruchomiono cały szereg wygodnych pociągów pośpiesznych dalekobieżnych, pociągów elektrycznych itp. Czas podróży skrócony został bardzo znacznie, chociaż ciągle jeszcze nie osiągnął poziomu przedwojennego. Oczywiście wiele do życzenia pozostawiają jeszcze linie lokalne, gdzie widok wlokącego się pociągu zestawionego przeważnie z towarowych wagonów i oblepionego aż po dach tłumem pasażerów, nie jest odosobniony.

W sumie jednak odbudowa komunikacji kolejowej postąpiła w Italii dużymi krokami naprzód. Zresztą na ten odcinek poświęcił Włochów najwięcej bodaj uwagi ze zrozumiałych względów, ponieważ bez sprawnej komunikacji nie ma mowy o odbudowie gospodarki i w ogóle o normalizacji życia, a z drugiej strony — nie można było myśleć o ściągnięciu do kraju zagranicznych turystów, nie stwarzając dla nich dogodnych warunków podróży.

Jak mnie poinformowali moi włoscy przyjaciele, niedawno zamknięta została w Rzymie wystawa ilustrująca dotychczasowe wyniki odbudowy kolejnictwa włoskiego. Wystawę tę, która mieściła się w halach Mercati Traianei przy Via 4 Novembre zwiedziły liczne rzesze Włochów i cudzoziemców. Momentem atrakcyjnym były zaś nie tylko ekspozycje wystawowe, ale i loteria z licznymi wygranymi w postaci wolnych biletów kolejowych. Kto mianowicie ze zwiedzających kupił przy wejściu na wystawę za 50 lirów broszurę o odbudowie kolei włoskich, ten otrzymywał bon, który następnie był losowany. Najwyższą wygraną stanowią dwa 2-miesięczne bilety wolnej jazdy w wagonie I klasy na wszystkich liniach włoskich. Wystawy, niestety, nie mogłem już oglądać. W ten sposób utraciłem

Dnia 18 b. m. zmarł niespodziewanie, po krótkich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. sakr. nasz ukochany mąż i ojciec śp. **Józef Grzegórski** w wieku lat 49 00259 Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 20 b. m. o godz. 8,00 rano z kostnicy szpitala dziecięcego (ul. Chodkiewicza) do Bazyliki XX Misjonarzy na Bielawkach, gdzie odbędzie się uroczysta msza św. żałobna. Tego samego dnia o godz. 15,00 odbędzie się wyprowadzenie zwłok z kościoła oraz pogrzeb na cmentarzu Nowofarnym. Pogrzeżona w wielkim smutku **żona, dzieci, matka i rodzina.** Bydgoszcz, ul. Kollataja 10.

Na linii Chłust-Empol zniszczony w czasie wojny wiadukt...

...został już całkowicie odbudowany

szanse zdobycia pierwszej nagrody, co przy moim przysłówowym szczęściu było murowane. Zdobylem jednak wspomnianą broszurę, bardzo bogato nota bene ilustrowaną. W kilku artykułach przedstawiono tam czytelnikowi w sposób przystępny i nie nużący bilans strat kolejnictwa włoskiego, dotychczasowe wyniki odbudowy, plany na przyszłość oraz osiągnięcia i ulepszenia techniczne.

Na głównych liniach włoskich kursują już pociągi elektryczne doskonale wyposażone. Siedzą na tych wygodnych fotelach można podróżować bez zmęczenia

roku i tylko o 26% mniej towarów, aniżeli przed wojną. Plan przewiduje ukończenie odbudowy urządzeń do roku 1949, a uzupełnienie taboru do normy przedwojennej do końca roku 1950. Cały koszt odbudowy wyniesie mniej więcej 400 miliardów lirów. Oprócz tego 9 miliardów lirów przeznaczono na budowę nowych domów mieszkalnych dla kolejarzy.

Obok tego zarząd kolei włoskich projektuje wprowadzenie w pociągach wielu ulepszeń technicznych i udogodnień dla pasażerów, jak wagony restauracyjne, bary, czytelnie. Sensacją jednak będzie uruchomienie w najbliższym czasie ośmiu pociągów elektrycznych, w których zainstalowana zostanie aparatura radio-nadawczo-odbiorcza dla użytku pasażerów. W tych warunkach podróż przestanie być dla turysty „zmorą”, i z pociągu wysiadając on będzie nie z westchnieniem ulgi, lecz z uczuciem żalu, że podróż trwała tak krótko. Ze tak będzie — zapewnijają nas kolejarze włoscy.

Na uboczu

Upaństwowa deska do prasowania

Z tym upaństwawianiem przedsiębiorstw to długa historia, której końca jakoś nie widać. Dekret ukazał się już 2 stycznia 46 r., potem powołano specjalne komisje dla spraw upaństwawienia, którym polecono przeprowadzenie akcji do 1 stycznia 47 r. Kom. te jednak nie wykonały nałożonego na nie planu produkcji, wobec czego termin ten znowu przesunięto o kilka miesięcy. No i upaństwawianie trwa nadal.

Trzeba jednak usprawiedliwić członków komisji, którzy swę odpowiedzialne zadanie spełniają bardzo skrupulatnie i drobiazgowo pilnie strzegąc, aby przedsiębiorstwa i narzędzia produkcji o podstawowym znaczeniu dla gospodarstwa narodowego nie dostały się w niepowołane ręce prywatne.

Niech poniższy przykład zilustruje ich pracę: W Bydgoszczy upaństwawiono: deskę do prasowania, stół krawiecki, i maszynę do szycia, znajdującą

się w warszacie krawieckim przy ul. Śniadeckich. Po przejęciu tych przedmiotów na własność państwa, trzeba było oddać je w dzierżawę, ponieważ na szczęście nikt nie wpadł na pomysł stworzenia odrębnego „państwowego warsztatu krawieckiego nr 1 w Bydgoszczy”.

Wydzierżawieniem zajęł się miejscowy Okręgowy Urząd Likwidacyjny i Społeczna Komisja Weryfikacyjna, która po wyczerpującej dyskusji przyznała dzierżawę upaństwawionych narzędzi produkcji dotychczasowemu ich użytkownikowi — krawcowej.

My zaś proponujemy, aby osoba, której „zasługa” jest powiększenie własności państwowej o tak cenne i o podstawowym znaczeniu dla gospodarstwa narodowego przedmioty, odznaczono orderem. Tylko jakim? Widz.

PRODUKCJA czecheskich maszyn do pisania

PRAGA (ZAP). Przedsiębiorstwo narodowe „Zbrojówka” w Brnie nie ogranicza się już do montażu maszyn do pisania z zagranicznych części składowych, ale rozpoczęła budowę tych maszyn, których części składowe całkowicie wykonane zostały we własnych zakładach. Dotychczas zakłady wyprodukowały 10.000 maszyn do pisania, a do końca br. wyprodukować mają dalszych 10.000.

Maturalne kursy korespondencyjne ogólnokształcące

Narodowy Instytut Postępu w Poznaniu w porozumieniu z Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego przyjmuje od dnia 1 września 1947 r. wpisy na Maturalne Kursy Korespondencyjne Ogólnokształcące. Nauka odbywać się będzie drogą korespondencyjną w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych i licealnych. Po ukończeniu kursu i zdaniu egzaminów przed Komisją KOSP. otrzymają uczestnicy świadectwa dojrzałości. Szczegółowa organizacja Kursów w prospekcie.

Zawiadamy, że numery telefoniczne naszej centrali są następujące:
420-41
420-42
420-43
420-44 00158
Portowe Zakłady Przemysłu Tłuszczowego i Olejarskiego Amada - Oleo - Union - Żuławy pod Zarządem Państwowym
GDAŃSK - LETNIEWO ul. Żałogowa 10

Kalendarzyk

Sobota, 20 września 1947 r.
Katolicki: Eustachego
Słowiański: Miłowija

BYDGOSZCZ

Oddział miesięcowy dla prenumerat i ogłoszeń. Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami tel 24 9)

Dziś

Koncert recytatorski

BYDGOSZCZ (a) Prawdziwą bięsiadą artystyczną w najwznioślejszym stylu będzie koncert recytatorski wielkiej artystki słowa, Kaziemery Rychterówny, który odbędzie się dziś o godz. 19.30 w Pom. Domu Sztuki.

Pozostałe bilety są jeszcze do nabycia w kasie Pom. Domu Sztuki w godz. od 10 do 13 i od 15 do 19.30.

Część dochodu przeznaczona na odbudowę Warszawy.

Zakaz polowania na kuropatwy

(a) Wobec katastrofalnego stanu kuropatw, prezes Polskiego Związku Łowieckiego — gen. Szarecki wydał ostatnio zarządzenie, zabraniające wszystkim myśliwym na terenie całej Polski polowania na kuropatwy do końca sezonu.

Jutro w Pomorskim Domu Sztuki

(ex) Jutro o g. 19.30 odbędzie się w Pomorskim Domu Sztuki wielki koncert wokalny chóru miasta Bydgoszczy. Jako solista wystąpi tenor Michał Lasowyc z Łodzi. Poza tym wystąpi zespół rewiellersów.

W programie utwory Lachmana, Maszyńskiego, Moczyńskiego, Nowowiejskiego, Poradowskiego, Prosnaka, Sikorskiego i Wallek-Wawelskiego. Sprzedaż biletów w dniu koncertu w kasie Pomorskiego Domu Sztuki od godz. 11 i pop. od godziny 18.

Misja parafialna w kościele św. Trójcy

BYDGOSZCZ (a) W czasie od 20 do 28 bm. odbędzie się w kościele św. Trójcy misja parafialna pod hasłem „Ratuj duszę twoją”, przeprowadzona przez ks. ks. Misjonarzy z Krakowa.

Misja parafialna rozpocznie się uroczystym wprowadzeniem ks. ks. Misjonarzy z plebanii do kościoła św. Trójcy, w sobotę 20 bm. o godzinie 19.

W niedzielę 21 bm. odprawiają się msze św. w połączeniu z naukami misyjnymi o godz. 7, 9, 10.15 i 12, po południu — uroczyste nieszpory z nauką misyjną o godz. 16.

W dni powszednie nauki o godz. 6, 8.30, 18.30 i 19.30, msze św. o g. 5.30, 7, 7.45 i suma o godz. 9.

Droga Krzyżowa codz. o godz. 18, bogosławieństwo N. Sakramentem codz. o godz. 19.45.

Mecz bokserski Legia - KKS Brda

BYDGOSZCZ (re). W niedzielę dnia 21 bm. o godz. 11-tej w sali przy ul. Konarskiego odbędą się zawody bokserskie o drużynowe mistrzostwo A-klasy Pomorza między KS „Legia” z Chełmży a KKS „Brda”.

Do spotkania tego KS „Legia” staje w swoim najsilniejszym składzie z Pałasińskim i Cebulakiem na czele.

„Brda” również zaprezentuje swoją najsilniejszą ósemkę, w której wystąpi mistrz Pomorza, Piotrowski.

Ze ZJAZDU

pełnomocników oddziałów PCK

BYDGOSZCZ (bis). W siedzibie Okr. Pom. PCK odbył się zjazd pełnomocników, Oddziałów PCK. W obradach, którym przewodniczył pełnomocnik Zarządu Głównego na Okr. Pom. J. Turski wzięli ponadto udział przedstawiciele Zarządu Głównego w osobach: ks. plk. Pyszkowskiego i mgr. Ostrowskiego.

Na wstępie obrad prof. Jakubowski złożył sprawozdanie z działalności Komisji Okręgowej kół Mi. PCK. W sprawozdaniu swym referent uwzględnił przede wszystkim przebieg i wynik akcji kolonijnej. Następnie nakreślił plan pracy na rok 1947/48. W programie tym uwzględniono program wychowawczy i współpracę z

16-letni chłopiec

bronią palną terroryzował napadniętych

BYDGOSZCZ (tim) Przed Wojsk. Sądem Rejonowym stanął 16-letni T. Byrski oskarżony o dokonywanie napadów z bronią w rękę.

Zbrodnicza działalność tego młodego chłopca datuje się od miesięcy zimowych 1947 r.

Oskarżony wywieziony został w czasie okupacji wraz z swymi rodzicami na prace przymusowe do Niemiec. W roku 1945 Niemcy rozstrzelali mu ojca a następnie matkę. Po powrocie do Polski Byrski mieszkał w Małej Kloni w pow. chojnickim. Tutaj pewnego dnia znalazł karabin

Uwaga

uczestnicy walki zbrojnej

BYDGOSZCZ (ef). W związku ze zbliżającą się uroczystością dekoracji zasłużonych zdemobilizowanych oficerów i szeregowych, RKU Bydgoszcz miasto powiadamia uczestników walki zbrojnej z okupantem od r. 1939-45, że mogą ubiegać się o uzyskanie odznaczeń pamiątkowych.

Celem uzyskania odznaczeń należy przedłożyć dokumenty stwierdzające uczestnictwo w walce, albo dokumenty zastępcze, poświadczające przez 2 świadków, których autentyczność podpisów stwierdzona będzie notarialnie.

Ubiegający się o odznaczenia pamiątkowe złożą, odpowiednie wnioski, lub zgłoszą się osobiście w RKU Bydgoszcz — miasto w czasie od 24 do 30 bm. w godz. od 10 do 12.

Za wystawienie fikcyjnego rachunku

8 miesięcy obozu pracy

BYDGOSZCZ. Tut. Del. Kom. Specjalnej rozpatrywała ostatnio sprawę T. Willa, właściciela drogerii w Inowrocławiu. Will stał pod zarzutem niedozwolonej sprzedaży towaru. Oskarżony sprzedał W. Kucharskiemu 79,5 kg sody kaustycznej za 15.900 zł

Nowe władze OZPR

BYDGOSZCZ (wik). Na odbyłym w sali Miejskiego Ośrodka WF w Bydgoszczy walnym zebraniu członków Pom. Okr. Zw. Plk. Ręcznej wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli pp.: Antoni Miszczuk (prezes), Fl. Malchrowicz, L. Mindak i A. Szafraja (wiceprezesi), H. Zatorska (sekretarz), M. Jakubowska (skarbnik), St. Majtkowski (gospodarz), Wł. Butkiewicz (przew. wydz. spraw sędziowskich) oraz H. Przeździecki (przew. wydz. gier i dyscypliny).

Sekretariat Pom. OZPR mieści się w Bydgoszczy przy ul. Kościuszki i jest czynny w poniedziałki i czwartki w godzinach od 18 do 20.

Ważne dla zakładów pracy

BYDGOSZCZ (a) Jak wiadomo niektóre zakłady pracy zatrzymują karty żywn. i odzieżowe w swoich referatach aprow. i zbiorowo wycinają odcinki rejestr. i punkty do rozliczenia się z rozdziału towarów.

W związku z tym Woj. Wydz. Aprow. wyjaśnia, że powyższy sposób postępowania jest sprzeczny z instr. o zaopatr. ludności pracującej, gdyż karty zaopatr. winny być wydawane pracującym i przez nich przechowywane. Wzywa się zakł. pracy do stosowania się do powyższych przepisów i natychmiastowego wydania kart zaopatr. swoim pracownikom.

Niniejsze ogłoszenie obowiązuje jako wezwanie pracodawców.

innymi organizacjami młodzieżowymi. Ks. plk. Pyszkowski przedstawiając stan finansowy PCK, podkreślił dużą ofiarność społeczeństwa pomorskiego na cele PCK. Omawiając całokształt zagadnień PCK referujący stwierdził, że dane statystyczne wykazują, iż Pomorzanie na czele województwa pod względem zagrożenia młodzieży gruźlicą. Mgr. Ostrowski mówił o mającej nastąpić reorganizacji Biura Informacji i Poszukiwań przy Zarządzie Głównym PCK i jego placówek stwierdził, że projekt przewiduje przerzucenie ciężaru poszukiwań na PUR. Biura informacji zajmować się będą sprawami związanymi ze stratami wojennymi.

typu Mauser z 10 nabojami. Po wypróbowaniu broni zagrzebał ją w pobliskim lesie.

W sierpniu 1947 r. uzbrojony w

10 lat więzienia

za współpracę z nielegalnymi organizacjami

BYDGOSZCZ (tim). Wojsk. Sąd Rejonowy rozpatrywał sprawę St. Czarnieckiego zam. w pow. wrocławskim.

Oskarżony stanął pod zarzutem utrzymywania kontaktu z podziemiem.

Utrzymywanie stosunków z nielegalnymi organizacjami polegało przede wszystkim na przetrzymywaniu i przechowywaniu w swoim mieszkaniu członków organizacji podziemnych.

Stwierdzono, że Czarniecki był w 1945 r. również członkiem organizacji podziemnej. W tym samym roku

Sprzedal 50 ton żyta

na wolnym rynku

BYDGOSZCZ (tim). Na zarządzenie Delegatury Kom. Sji Specjalnej w Bydgoszczy aresztowany został kierownik Spółdzielni Rolniczo-Handlowej „Samopomoc Chłopska” w Rypinie J. Dachtera.

Podczas śledztwa przeprowadzonego przeciwko wymienionemu ustalono, że sprzedał on na wolnym ry-

przechowany karabin i naboje dokonawszy w okolicy kilku napadów rabunkowych zabierając zatrzymanym przez siebie przechodniom przedmioty różnej wartości.

Sąd po rozpoznaniu sprawy uznał, iż oskarżony działał z całą świadomością, dokonując napadów i skazano go na dwa lata więzienia.

ujawnił się i zaprzestał dalszej działalności.

Na wiosnę bież. roku nawiązał znajomości z osobistościami świata podziemnego NSZ, zajmującymi wysokie stanowiska. Od tego czasu mieszkaniem jego było o każdej porze dostępne dla członków nielegalnych organizacji. Oskarżony wiedział z kim utrzymywał kontakty.

Sąd po rozpatrzeniu sprawy uznał Czarnieckiego winnym popełnienia przestępstw i skazał go na 10 lat więzienia oraz 5 lat utraty praw.

ku 50 ton żyta z zapasów Spółdzielni. Po pewnym czasie Dachtera odkupił sprzedane zboże po cenach wyższych i naraził spółdzielnię na straty. Oskarżony zachęcony powodzeniem sprzedał następnie na własną rękę 30 ton ziemniaków. Otrzymał kwotę pieniężną przywłaszczył sobie. W roku 1947 Dachtera pobral z kasy Spółdzielni 50 tys. zł dla oddziału w Radominie. Z otrzymanych pieniędzy wpłacił do kasy Spółdzielni w Radominie 25 tys. zł.

Za trzecim razem „transakcja” się nieudała i pomysły „kupiec” skazany został na 9 miesięcy obozu pracy. Na podstawie amnestii Dachtera ze 1/3 kary darowano.

W sprawie „Łuczniczki”

BYDGOSZCZ (a) Wobec publicznego omawiania na zebraniach czy w prasie sprawy ewentualnego przeniesienia posągu „Łuczniczki” do muzeum, czy też na inne miejsce, Zarząd Miejski wyjaśnia, że nie ma zamiaru przenosić rzeźby z obecnego jej otoczenia.

Turniej szachowy

BYDGOSZCZ (fe). Celem ustalenia reprezentacji Pomorza na turniej szachowy o drużynowe mistrzostwo Polski, Pom. Okr. Zw. Szachowy organizuje turniej eliminacyjny, do którego zostali wyznaczeni nast. czołowi szachiści pomorscy:

z Bydgoszczy: Szapiel, Jurkiewicz, Kowalski,

z Torunia: Borchardt (mistrz Torunia), Czerniakow i Zieliński,

z Inowrocławia: Nowacki (mistrz Inowrocławia), Burdelak,

z Włocławka: Gaworski (mistrz Włocławka),

z Grudziądza: Panowicz (kilkakrotny mistrz Grudziądza).

Gdzie wpłacać świadczenia na odbudowę WARSZAWY

BYDGOSZCZ (lit) Zdarzają się wypadki, że świadczenia na odbudowę Warszawy wpłacane są na niewłaściwe konta. Aby uszereżyć się od podobnych wypadków wpłacający winni pamiętać, że jeżeli wpłata nie następuje w Urzędach Skarbowych za pokwitowaniem wystawionym przez delegata Obyw. Komitetu O. W. należy przekazać świadczenia na konto PKO właściwego Pow. Kom. Obyw. O. W.

Oskarżony z terenu Bydgoszczy, Torunia, Grudziądza, Inowrocławia i Włocławka wpłacając świadczenia na konto PKO miejscowych Miejskich Komitetów Obywatelskich. Ponadto czynni w Urzędach Skarbowych delegaci komitetów obywatelskich O. W. inkasując dobrowolne świadczenia zasadniczo tylko od płatników wpłacających zaliczki podatku obrotowego, względnie gruntowego.

Pozostali ofiarodawcy winni przekazywać świadczenia przelewem, lub wpłacać je na konta terenowo właściwych Komitetów za pomocą

Coś gdzie

Dziury aptek: do dnia 27 bm. „Piastowska” ul. Śniadeckich 51, tel. 22-42 i „Przy Placu Teatralnym” ul. Marsz. Focha 10, tel. 19-62.

REPERTUAR TEATRÓW

Teatr Miejski (ul. Grodzka 14) piątek, sobota, niedziela o godz. 20 „Szelmstwa Skapena”.

Repertuar kin. Pomorzanie: Stalek - pułapka, Polonia: Wesoły sublokator, Orzeł: W cieniu podejrzenia, Wolność: Biały kiel, Gryf: Zwycięzcy stepów, Bałtyk: Dziewczęta z Nowolipek.

* Kręglarski Dom Sportowy: Niedziela 21 bm o godz. 16 mecz kręglarski „Rzut Oka” — Poznań kontra „Odrodzenie” — Bydgoszcz.

* (a) Tut. Zarz. Miejski Ref. Weterynaryjny zawiadamia o urzędowym stwierdzeniu pomoru świń w posesji przy ul. Grunwaldzkiej 17.

* (a) Jeszcze ofiary na powódź. W ostatnich dniach wpłynęły na rzecz powódź. nast. kwoty: PCK, Okr. Pom. — 44.898 zł, Zjedn. Państw. Fabryk Konf. 1.863 zł, Manfred Bobbe — 200 zł, i Zarz. Państw. Nieruchomości Ziemiści Szara Jania — 1.741 zł, N. N. ofiarowała na powódź 6 m drewna. Miejski Komitet Przewodzący wyraża tą drogą ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

Niedziela, 21 września 1947 r.
6.57 Progr. og.-polski 8.20 Progr. na dzień bież. 8.28 Progr. og.-polski. 11.00 Kronika ub. tygodnia. 11.10 Konk. reklamowy. 11.25 Mozaika muz. z płyt. 11.57 Progr. og.-polski. 13.50 S'uchowisko, opr. J. Matyszkówna. 14.15 Progr. og.-polski. 16.02 Muz. polska z płyt. 16.30 Kwadrans literacki. 16.45 Progr. og.-polski. 23.30 Przegl. sportowy. 23.40 Konc. życzeń. 24.00 Zakończenie audycji.

Z APROWIZACJI

Chleb dla kolejarzy

Podaje się do wiadomości, że na kartę dodatkową „C” Min. Kom. za miesiąc wrzesień wydawać się będzie na kupony nr 15 i 16 po dwa kg chleba. Kupony tracą swą ważność z dniem 30 września 1947 r.

Dotyczy rejestracji kart opalowych

W związku z rejestracją kart opalowych Wydział Apropowizacji w Bydgoszczy wyjaśnia, że rejestracja ich jest jednorazowa. W dniach od 18. 9. — 20. 9. 47 rejestrują karty opalowe tylko te osoby, które nie posiadają karty zaopatrzenia kat. I z sierpnia, natomiast posiadają kartę zaopatrzenia z września 47.

ZŁOTY JUBILEUSZ

50

Zrzeszenia Polsko-Chrześc. Kupców W INOWROCLAWIU

50

Organizowane kupiectwo w Inowrocławiu, 55 lat walczyło o mowę polską i handel polski z pruskim zaborcą. Niestety, uzyskana wolność, po dwóch dziesiątkach lat przerwana została barbarzyńską napaścią butnego Prusaka na naszą Ojczyznę. 5 lat trwała okupacja.

I znowu od początku kupiectwo organizuje się, by stanąć jako pierwsze do odbudowy zniszczonej gospodarki Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Z racji doniosłej uroczystości zło-

tego jubileuszu zrzeszonego kupiectwa, w dniu 21 bm., przewracamy pozbite już kartki protokołów i czytamy historię zrzeszenia.

W roku 1892 kupiectwo polskie w Inowrocławiu postanawia założyć własną organizację, co też nastąpiło po wielkich trudnościach z administracją pruską. Jednym z założycieli był śp. Filip Niklewski, późniejszy dyr. Inowrocławskiego Banku Ludowego. Towarzystwo otrzymuje nazwę „Towarzystwo Kupców i Młodzieży Kupieckiej”. Ponieważ protokoły z r. 1892 zaginęły, nie moż-

my podać bliższych danych o założeniu organizacji kupieckiej. Jednak na podstawie notatek śp. Zygmunta Czapli, historyka miejscowego, w artykule pt. „Inowrocław w r. 1893” czytamy, że w radzie miejskiej zasiadali kupcy: Józef Grosman i Michał Kozłowicz. Również zapisane są nazwiska czynnych kupców, jak pp.: K. Nowakowskiego, braci Stan. i Jana Jagodzińskich, W. Niedbalskiego, Jana Chojnackiego, Stan. Szokalskiego, Walerego Formańskiego, Emila Wituskiego, Kaspra Sielskiego, Wiktora Józewicza, Czesła-

wa Kurnatowskiego, Franciszka Bułińskiego, Ludwika Czapli, Antoniego Kaźmierczaka, który był właścicielem drogerii Kurowskiego, przy Rynku, oraz cały szereg innych nazwisk miejscowych kupców.

Założony przez kupców Bank Ludowy był placówką czysto polską. Zarząd nad nim sprawowali pp. Józef Grosman, Filip Niklewski i Karol Wituski.

Prace organizacji kupieckiej nie kończyły się wyłącznie na sprawach zawodowych, główną cechą było podtrzymanie polskości i zahamowanie germanizacji Polaków.

(Ciąg dalszy w nast. numerze)

Program uroczystości jubileuszowej

Zrzesz. Kupców Polsko-Chrześcijańskich

- godz. 9.30 Nabożeństwo w kościele św. Mikołaja;
- godz. 10.30 Akademia w Hotelu Basta;
- godz. 13.00 Wspólny obiad;
- godz. 16.00 Zwiedzenie Zdrojowiska i wystaw okiennych;
- godz. 19.30 Wieczór jubileuszowy w Hotelu Basta, na który złożą się — rewia mód, humor i tańce.

Jubileusz połączony jest z konkursem okien wystawowych.

KOMUNIKAT

do odbiorców energii elektrycznej na Pomorzu

BYDGOSZCZ (a). Wczoraj w godzinach popołudniowych otrzymaliśmy komunikat następującej treści:

„Wobec katastrofalnego braku wody w elektrowniach wodnych, spowodowanego niebywałą suszą, co pociągnęło za sobą wyczerpanie normalnego zapasu wody w zbiornikach, jak również na skutek potrzeby przeprowadzenia napraw w elektrowni Jachce — powstała konieczność wprowadzenia częściowego ograniczenia prądu na terenie całego Pomorza w piątek od godziny 12 do 23 i w sobotę od godziny 6 do 24, natomiast w niedzielę od godz. 0.00 do godz. 18 będzie wyłączone prawie całe Pomorze z wyjątkiem częściowo: miasta i powiatu Grudziądz, miasta Toruń, miast i powiatów Człuchowa, Złotowa oraz Wyrzyska.

Od godz. 18 do 23 w niedzielę nastąpi wprawdzie załączenie sieci pomorskiej pod napięcie, lecz z poprzednimi ograniczeniami.

ZJEDNOCZENIE ENERGETYCZNE OKRĘGU POMORSKIEGO.

Zarząd Zrzeszenia Kupców Polsko-Chrześcijańskich w Inowrocławiu

Rok zał. 1914

K. PIETRZAK

Inowrocław, Szkolna 6

poleca swoją

Introligatorem, wykonującą piękne oprawy książek.

Wytwórnia albumów i galanterii papierniczej na hurt i detal: albumy, pamiętniki, notesy, teczki, dyplomy itd.

Księgarnia szkolna i skład papieru, poleca swój bogaty asortyment artykułów szkolnych, piśmiennych i biurowych.

Skład konfekcji-galanterii męskiej

St. Kawałek, 00190

Inowrocław, Rynek nr 16

Wł. Nowicki

Inowrocław, Król. Jadwigi 32, tel. 18-04

poleca:

Konfekcje, modne wełny męskie

— 1902 — 45 — 1947 —

F-a Wojkowski

to synonim tradycji kupieckiej w Inowrocławiu

Specjalność: nowości w wełnach i jedwabiach

Bogdan Wojkowski i Ska Skład Białatów - Inowrocław, Król. Jadwigi 38 — Telefon 11-1 00186

Ogłaszajcie się w „IKP”

Rok zał. 1932

Materiały Budowlane

PIEKUT I POSADZY

Inowrocław 10 90

Andrzeja 3 — — Tel. 1202

»FLORA«

HURTOWNIA DROGERYJNO-PERFUMERYJNA

Cz. Breliński

Inowrocław, Św. Ducha 30

Tel. 10-80

Rok zał. 1909 00189

Artykuły żelazne, kuchnie węglowe, piece, sprzęt domowo-gospodarczy, szkło, porcelanę i fajans poleca

Władysław Paul

INOWROCLAW, Rynek 12 tel. 14-47

Wytwórnia Cukrów

W. Bagaziński

Inowrocław, Dworcowa 4a

tel. 12-50 00190

Woolny — Jedwabie

H. BANDERA

Inowrocław, Solankowa

Materiały bawełniane

A. Kaźmierczak i Ska

DROGERIA rok zał. 1922 INOWROCLAW

ul. Królowej Jadwigi 29, telefon 1413

poleca wszelkie artykuły drogerijne, perfumeryjne i fotograficzne oraz przybory malarskie

Obrót bezgotówkowy

Komunalna Kasa Oszczędności

m. Inowrocławia

OLEJARNIA

L. PLOTKA

Inowrocław, Staszica nr 39

telefon 15-90

Oleje jadalne, techniczne stale na składzie 00180

JAN CHMARA

Sklep towarów spożywczych i win

PALARNIA KAWY RESTAURACJA-SNIADALNIA

Inowrocław, Królowej Jadwigi 35, tel. 10-78

Modne wełny męskie i damskie

przybory krawieckie poleca

J. Kaźmierski

Inowrocław, Kościelna 11 00189

Rok zał. 1929

Hurtownia kolonialna 00189

Ign. Kubaszewski

INOWROCLAW, Poznańska 4 tel. 20-88

Rok zał. 1912 00190

Drogeria Wiktoria

W. Jankowski i Ska

Inowrocław, Król. Jadwigi 11

telefon 15-46

F-a IGNACY SZUBARGA

właśc. BOLESŁAW SZUBARGA

SKŁAD OBUWIA

Inowrocław, Św. Ducha 8

Rok zał. 1897 00190

WELNE owczą surową ZAKUPUJE

J. STEMPOWSKI

Inowrocław, Farna 8 00189

Hurtownia Artykułów Gospodarczych

Inowrocław, Szeroka 3

prowadzi artykuły: mydlarskie, kosmetyczne, woskowe i szcztokarskie

Żądać cenników!

F-a H.B. SOBIECH

właśc.: H. Sobiech i K. Klemke

Inowrocław, Król. Jadwigi nr 36

telefon 15-45 00190

Galantaria — Towary krótkie — Bielizna — Rok zał. 1933

Edward Rutkowski

Rok zał. 1935

Przybory szewskie — Skóry

Inowrocław, ul. Kościelna 11

Rok zał. 1920

Mieczysław Krajewski

Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 10

Specjalny skład cukrów i owoców Kawiarnia — Restauracja

RESTAURACJA

»UL«

K. SZULC

Inowrocław Kościelna 10

00190 Rok zał. 1906

Skład żelaza B. Zwierzycki

wł. J. Wiekliński

Sprzęty kuchenne, okucia

Inowrocław, Farna 1, tel. 13-16

Rozlewnia piwa

uruchomiona w Kruszewicy 10. 9. 47.

przy ul. Jana Kasprowicza 7 tel. 84

poleca

piwa żnińskie i dobre gatunki wód mineralnych

MEBLE

POLECA

ST. KLONOWSKI

Inowrocław, Rynek 14

Kujawska Wytwórnia Okuć i Ozdób

do 00188

TRUMIEN

M. Skrzypczyński

Hurt. Inowrocław Hurt. Św. Ducha 33 Rok zał. 1930

Meble-Trumny

W. BIAŁKOWSKI

Inowrocław 00189 Św. Ducha 19

Kawaleria „Promień” „Stodka dziurka”

St. GRACZYK

Inowrocław 00190

Pl. Klasztorny przy Teatrze Miejskim

F-a J. Lipczyński

Inowrocław

Paderewskiego 7, tel. 19-50

Radioaparaty, rowery, maszyny do szycia, żelazka, kucharki elektryczne, oraz wszelkie części. 00190

Lakiery emaliowe - lakier bezbarwny - politory spirytusowe - lakiery spirytusowe - zmywacze do farb i lakierow - pokost syntetyczny kremy terpentynowe do obuwia we wszystkich kolorach „REKORD”, pasty do podlog w trzech kolorach, sucha zaprawa do podlog, barwiąca, w dwóch kolorach, kauczukowy klej do gumy, klej do szkła i porcelany, oraz świece produkuje

WYTWÓRNIĄ PRZETWORÓW CHEMICZNYCH „REKORD”

sp. z o. o. W SZCZECINIE ul. Armii Czerwonej 17 - telefon 31-46 Na ządanie wysylamy cenniki i prospekty.

NAKLADEM KSIĘGARNI WYDAWNICZEJ

JERZY ZIELIŃSKI

LÓDŹ, ul. Piotrkowska 123 - tel. 125-16 i 113-42

ukazala się w sprzedaży książka p. t.:

VADEMECUM ELEKTROTECHNIKA

pod redakcją inż. L. NOWAKOWSKIEGO Jest to zbiór tablic, wykresów, wzorów, przykładów obliczeniowych i rozwiązań z objaśnieniami i rysunkami.

Całość zawiera ca 1200 tablic, wykresów i t. p. Objętość - 350 stron. SKŁAD GŁÓWNY: LÓDŹ, ul. Piotrkowska 123

Wetnę owczą surową zakupuje i wymienia po cenach rynkowych

„KROSIENKO”

Fabryka sukna i tkanin

Właśc. A. J. Klimul Bielsko

Oddział w Bydgoszczy, ulica Pomorska 14-4

PLUSKWIY i inne robactwo tępi „INSEKTOL”

przewyższa D. D. T. ządac wsężziel

Kursy kierowców samochodowych

„STER”

Gdynia, ul. Kilińskiego 10

Otwarcie następnego kursu dnia 23 września 1947 r.

Nauka jazdy

samochodami ciężarowymi, osobowymi, motocyklami - wyświetlanie filmów technicznych

ZAWIADOMIENIA

KOSZALIN. Dr Zygm. Szerepowicki. Choroby skórne i weneryczne - powrócił. Armii Czerwonej 7. 9-10 i 15-16. tel. 430.

SPRZEDAŻ

MAGIEL - elektryczny, domowy, sprzedam. Toruń, Most Pauliński 1, Włókniewski.

WYTWÓRNIĄ BIELIŃSKĄ poleca konfekcje damską jedwabną i ciepłą. Łódź, Narutowicza 83a-9 tel. 140-18.

SAMOCHÓD D. K. W., prawie nowy, sprzedam. Oferty IKP Toruń, ul. Ogłędzka - pod „663” (663)

KOSZULE krawaty marki „Krawat Polski” poleca E. Krysiak po niskich cenach oraz przyjmuje zamówienia z powierzonych materiałów. Łódź, Piotrkowska 136.

WOSKI, proszki atramentowe, czernidla, glazury, smoly szwabskie poleca hurtownia Wytwórnia „RODO”, Łódź, Piotrkowska 31, telefon 188-78.

BIELIŃNIE - trykotowa damska i męska, milaneńska, szalanzowa, poleca Wytwórnia K. Kaci i Ska, Łódź, Piotrkowska 82 m. 69, tel. 188-76. (00098)

UWAGA! Formy do plisowania słoneczne, proste, wykonuje H. Toplis - Poznań, Poznańska 28/30.

KRAWATY I SZALE „Włókno” Łódź, ul. 6-go Sierpnia Nr 2, tel. 171-03. Stale nowe wzory. Wysyłamy za zaliczeniem.

UWAGA! Tornistry, teckli, torecki - poleca Zakład Rymarzki, Łódź, pl. Wolności 10.

WYTWÓRNIĄ TOREBEK DAMSKICH ceramicznych - Zygmunt Karoń, Łódź, Piotrkowska 115. Wysyłamy za zaliczeniem.

UWAGA KUPCY. Najtańsze źródło porcelany i glazur. Firms „Pola”, Łódź, pl. Wolności 10.

KAPELINY, stożki, kapelusze męskie poleca firma Zenon Makowska, Łódź, Piotrkowska 32, tel. 221-16.

SKLEP art. mydlarsko-gospodarczy, dobrze prosperujący, sprzedam. Informacje: Hurtownia Artyst. Gospodarczy - Inowrocław, Szeroka 3, tel. 19-24.

FISHARMONIE sprzedam. Warsztat Muzyczny, Łódź, Nawrot 22.

RATLERKI - szenięta do sprzedania. Bydgoszcz, Pomorska 14, m. 1. (649)

CZAPKI wszelkie, plottki, berety, dostarcza Wytwórnia „Hazel”, Warszawa, Kópernika nr 15.

STAŁYCH ODBIORCÓW na drewno opałowe, wagonowo, loco wagon, okolice Szczecinka, poszukuj. Oferty IKP Bydgoszcz, pod „Opai” (706)

WEOSIANEK najtańszej poleca: Wytwórnia włóknianki „Promień”, Łódź, Sienkiewicza 63.

WILLA luksusowa, okolicy Łodzi, przy stacji tramwajowej - pięknie położona, wolnym mieszkaniem, dużym ogrodem, parkiem, sprzedam. Wiadomość: Perfumeria Grand Hotelu, Łódź.

DOM piętrowy z ogrodem, sprzedam. Majewska, Lisewo p. Chełmno.

ODSTĄPIE korzystnie czynna piekarnia w dobrym punkcie na Wybrzeżu. Oferty IKP Gdynia - pod „Gdańsk” (00241)

ZAKŁAD fotograficzny zarsad do wydzierawienia. Zgłoszenia kierować pod adresem: Norwidowa-Kudło, Strzelno, Targowisko 6, pow. Mogiła.

SPRZEDAŁ lepsze urządzenia kuchenne. Gdynia - Olsztyńska 32/1. (00240)

SOLIDNE walizki - na dalszą sprzedaż poleca: M. Pytlinski, Bydgoszcz, Zduny 11/2. (700)

PIANINO prostokątne w sprzedam. Bydgoszcz, Toruńska 2/6.

KUPNO

FABRYKA „Alfa” Bydgoszcz, Garbary 3, zakupuje stale wszelkie ilości srebra (zlom, monety, wyroby). (4689)

MIKROSKOPY nawet niekompletne kupujemy. Warsztat optyczny. Łódź, Nowomiejska 3.

PRASĘ do wytłaczania oleju kupię. Oferty Biuro Ogłoszeń „P. A. R.” Poznań, ul. Ratajczaka 7 pod „9.392”

WŁOSIE KONSKIE - (ogony), każda ilość kupuje Drażkowski i Ska, Bydgoszcz, ul. Wyzwolenia 1 (przy Placu Teatralnym).

Tokarkę zegarmistrzowską kompletną, dobrym stanie, kupię. Krasinski, Lubawa, Rynek. (608)

FABRYKA - wyrobów srebrnych - M. Weiner i Ska, Łódź, Piotrkowska 112, tel. 120-66, kupuje srebro w każdej postaci.

ZŁOTO dentystyczne - poleca - kupuje: Sklep jubilerski - Szczepanski, Bydgoszcz, Al. 1 Maja nr 42. (687)

DENTYSTYCZNE artykuły kupuje i sprzedaje Wytwórnia „Dental”, Szrama i Kapczyński, Poznań, ulica Fredry 3.

SREBRNO, złoto, biżuterię kupuje, płaci najwyższe ceny - Pawłowski, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 42 (Nowy Komis). (701)

WOLNE POSADY

POTRZEBNY natychmiast samodzielny pracownik na przerobkę i naprawę taksometrów. Koncesjonowany Zakład Naprawy Taksometrów, Stanisław Dembek, Gdynia, ul. Władysława IV nr 24.

AGENTÓW rutynowanych na Polskę przyjmujemy. Zgłosz.: Wrocław 1, skrytka pocztowa 50.

DO PROWADZENIA sklepu radio - elektrotechnicznego potrzebny od zaraz starszy pan. Wyjazd do Zamocła. Oferty IKP Bydgoszcz „693”.

POTRZEBNA gospodyni najchętniej starsza, silna, zdrowa, samotna lub z dzieckiem lat 4-7, znajomość gotowania, opieka nad dziećmi. - Zgłoszenia pilnie: Maj. Ustronie, poczta Drawno, Pomorz. Zachodnie, Króńskie.

GOSPODIA - uczeiwa, do małego gospodarstwa, warunki dobre, potrzebna zaraz. Łódź, ul. Andrzeja Struga 3 m. 18, Koseska.

DROGERYSTA dyplomowany, młodszy, energiczny, dobry sprzedawca, potrzebny. Zgłoszenia pisemnie lub osobiście: Drogeria A. Lewandowski - Inowrocław, Rynek 16.

POSZUKUJE przedstawicieli do sprzedaży budyni, proszków do pieczenia i cukierków. Of. „Par” Poznań, Ratajczaka 7, pod „Nr 9.675”.

DZIEWCZYNE - do dziecka, najchętniej sioroty, spaniem, poszukuje. Oferty do IKP Bydgoszcz, pod „Chetna”.

OGRODNIKA lub ogrodnik poszukuje się do większego zakładu ogrodniczego pod Gdynią, ze znajomością warzywnictwa i kwiatarstwa. Reflektuje się na siebie dobra. Oferty IKP Gdańsk-Wrzeszcz, Wajdeloty 9, pod „13”.

DO STARSZEGO samotnego potrzebna uczeiwa starsza wdowa lub pan na jako gospodyni. Wiadomość: Bydgoszcz, ul. Mazowiecka 4/4.

POTRZEBNY pomocnik krawiecki na duże szuki, za dobrym wynagrodzeniem. Zgłoszenia - Agentura IKP Słupsk, Słowackiego 36.

MIESZKANIA

POSZUKUJE 2-3 pokoje z kuchnią, ewent. remont przeprowadze. Of. IKP Bydgoszcz - pod „Ziemianin”.

Wetnę owczą surową zakupuje stale po cenach rynkowych

CENTRALA ZAOPATRZENIA I ZBYTU ZRZESZEŃ PRYWATNEGO PRZEMYSŁU OKRĘGU ŁÓDZKIEGO LÓDŹ ulica Zachodnia nr 52 TELEFON NR 176-99

SZCZOTKI - PEDZLE WIELKOPOLSKA 414 HURTOWNIA ST. STANOWSKI POZNAŃ w. Marcina 50 tel 1-3-74

Kapelusze kapeluszki, stożki hurtowa sprzedaż J. Nufkiewicz i Ska Łódź, Piotrkowska 16 w podwórku 00048

Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych w Łodzi, ul. Dowborczyków 18 ZAKUPI w drodze przetargu nieograniczonego 2 tokarnie uniwersalne z Nortonem, na gwinty metryczne i calowe, o wzniosie kłód ponad 10 cm i długości toczenia do 2000 mm. z kompletnym wyposażeniem.

Oferty przysłać należy do Biura Zakupów Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Łodzi ul. Dowborczyków 18 do dnia 5 października 1947 r.

Otwarcie ofert nastąpi także dnia 5 października. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Państw. Przedsiębiorstwo Traktorów i Maszyn Rolniczych

w likwidacji w Łodzi powtórnie ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż całości remanentu likwidacyjnego „Domu Hándlowego” P. P. T. i M. R. w Łodzi, ul. Radwańska 63 m. 5. Na remanent ten składają się przedmioty metalowe dla gospodarstwa wiejskiego oraz sprzęt rolniczy z częściami zapasowymi. Spis wymienionych przedmiotów oglądać można w biurze Technicznej Obsługi Rolnictwa w Łodzi, ul. Kościuszki 48 pok. 4a w godz. przedpołudniowych.

Oferty na kupno remanentu z podaniem ceny kupca należy składać w zapieczętowanych kopertach w sekretariacie Technicznej Obsługi Rolnictwa, Łódź, Kościuszki 46 (of.) do dnia 23 września 1947 r. Państw. Przedsiębiorstwo Traktorów i Maszyn Rolniczych w likwidacji zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta bez względu na wynik przetargu, jak również prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i wypłacenia odszkodowania.

PRACY POSZUKUJĄ

TECHNIK budowlany szuka posady. Oferty „PAR” Poznań, Ratajczaka 7 pod „9.573”.

DOBRE zgrany zespół orkiestry zrojowej. - Koncert-Jazz. Octet, 15 miejsc koncertujący w sanatoriach, uzdrow. Pomorza Zachodniego, wolny od 1. 11. 1947. Kapełistrz Sadowski, Poczyn-Zdrój, PZU. (00163)

GOSPODINI - reparatorka z synkiem siedmioletnim, znająca wykwintną kuchnię, gospodarstwo wiejskie, gorliwie zaopiekuje się gospodarstwem na probawie lub samotnej osobie. Oferty do IKP Bydgoszcz, pod „247”.

BUCHALTER - przebitkownik, maszynopisarz, kalkulacje - przyjmie posadę zaraz, na dobrych warunkach - z mieszkaniem, najchętniej Pomorz. wrz. Znaki. Oferty do IKP Bydgoszcz, pod „Buchalter”.

EKSPEDIENT z długoletnią praktyką, wszechstronnie obeznaną w dziale włókienniczym - przyjmie posadę zaraz lub później, najchętniej w szwajc. Miejscowość obojętna. Oferty proszę kierować do IKP Bydgoszcz, pod „Ekspedient”.

KWINTET, SEKSTET, dobre siły, bogaty repertuar, wolny 1. 10. Of. Wawrzyński, Słupsk ul. Bałtycka 30, III.

ROZNE Nowy Dom Komilowy „NOWY KOMIS”, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 42, przyjmuje w komis - wszelką garderobę, obuwie, maszynny do pisania, do liczenia, radia i t. d.

SKLEP wydzierawie centrum Gdyni. Oferty IKP Gdynia, pod „Nr 21.737”.

S. SEREDYŃSKA Łódź, Piotrkowska 275, mistrzyni haftarstwa, wykonuje paramenta kościelne, sztandary, Złoty i srebrny medal.

MIMI zdrowa czeka wiadomości. Zenia.

STARSZA WDWIA, samotna, poprowadzi gospodarstwo samotnemu panu lub przystąpi do spółki interesu. Miejscowość obojętna. Oferty do IKP Bydgoszcz, pod „Wspólne dobro”.

WROZKA - odgaduje wszystko, jaki twój los, osób zaginionych. Gdynia, Świętojańska 139-51, blok 2.

Klinika lalek w Bydgoszczy, 20 stycznia 22/6 - otwarta od godz. 11 - 18.

UNIEWAŻNIENIA

UNIEWAŻNIAM zagubione wszelkie dokumenty, kartę RKU, wydaną Bydgoszcz. Stanisław Tomaszewski, Kłobnowo.

UNIEWAŻNIAM znieszonego dnia 13. 9. rb. dokument stały nr 22/285. Mierzwiński Władysław, Omule, pow. Lubawa.

UNIEWAŻNIAM zagubiony dowód tożsamości, wystawiony przez Zarząd Gminy Drogosadz, zaświadczenie RКУ Lębork na nazwisko Dobrosielski Stefan, Warblino, gmina Drogosadz, powiat Słupsk.

MATRYMONIALNE SZUKAM swego ideału: młodej, kulturalnej, reprezentatywnej, najchętniej wolnego zawodu, muzykalnej, Mam 1. 38, jestem materialnie niezależny, kulturalny. Cel matrymonialny. Fotografia pożądana. Zgłoszenia IKP Łódź, Piotrkowska 66, pod „Kultura serca”.

PRZYSTOJNA wdówka, 5 letnie dziecko, mieszkanie, pozna pana od 33 do 42. Cel matrymonialny. Oferty IKP Grudziądz „Łódzia”.

PANNA lat 34, blondynka, religijna, z dobrej rodziny, wysoka, przystojna, muzykalna, wartościowa, zamężna, pozna Pana, najchętniej inżyniera, doktora, adwokata w celu matrymonialnym. Zgłoszenia proszę kierować Gdynia. Oferty: Agencja IKP Starogard, Rynek nr 23.

BLONDYNKA, sytuowana, konserwatywna, szuka kulturalnego. Cel matrymonialny. Sopot. Post-restante, pod „27”.

WZROZKA, starszy, z zawodu kupiec, przystojny, inteligentny, poszukuje żony. Zgłosz. z fotografią do IKP Inowrocław, pod „Jesień”.

STARZY pan, poślubi pania. IKP Łódź, Piotrkowska 66, „Dobrobyt”.

PODOBNO interesująca par excellence kobieta, szczupła, średniego wieku, niewiasta, nawiąże znajomość starszym panem. Cel matrymonialny. Szczecin, poste-restante, poczta główna, „206.992”.

WŁAŚCICIELKA dużej restauracji, młoda, przystojna, poszukuje wspólnika, fachowca. Mażenstwo niewykłuzzone. Większa gotówka pożądana. Poważne zgłoszenia pod „Toruń IKP 27”.

Impregnolit

płyn grzybobójczy do impregnacji drzewa budulcowego, słupów telefonicznych itp. w każdej ilości dostarcza Spółdzielnia „MAKROCHEMIA” Łódź, Al. Kościuski 39 Tel. 183-06

3 wykwalifikowanych wiertaczy

do szczerdek przyjmie natychmiast Państw. Fabryka Obróbki Drewna BYDGOŚCZ, Kwiatowa 4

PANNA, lat 26, ciemna blondynka, posiadająca własny nowy dom, nadający się do piekarni i rzemieślniczo, poszukuje męża odpowiedzialnego, fachowca, piekarza lub rzemieślnika. Maątek konieczny do wykończenia. Oferty: Agencja IKP Starogard, Rynek nr 23.

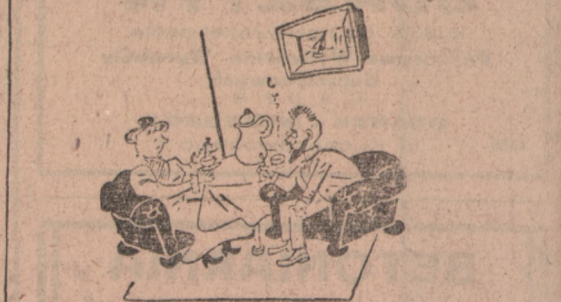
STARZA WDWIA, samotna, po urzędniku, mieszkaniem - poślubi pan na stanowisku. Of. do IKP Bydgoszcz, pod „Domatorka”.

SAMOTNA, lat 28, właścicielka sklepu, poślubi pania. IKP Łódź, Piotrkowska 66, „Uroczą”.

PRZYJEZDZA starsza pani - pozna starszego pana. Cel matrymonialny. Zgłoszenia: Łódź, Piotrkowska 66, „Przyjeżdżna”.

WŁAŚCICIELKA dużej restauracji, młoda, przystojna, poszukuje wspólnika, fachowca. Mażenstwo niewykłuzzone. Większa gotówka pożądana. Poważne zgłoszenia pod „Toruń IKP 27”.

Humor zagraniczny

- Pan jest mistrzem świata w szachach? Wie pan, pan wcale nie wygląda na atlete.

REDAKCJA I ADMINISTR. Bydgoszcz, Marsz. Focha 20 DZIAŁ OGŁOSZEN I PRENUMERATY W BYDGOŚCZY: ul. Jagiellońska 2 (Pod Arkadami) - Telefon 24-29. Za niedostarczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Recepty i niezamówionych Redakcja nie zwraca. Za dzień ogłoszeniowy Red. nie odpowiada

ODDZIAŁY „ILUSTR KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROVINCI DLA POSZCZEGOLNYCH ZIEM POLSKI ODREBNIE WYDANIA „IKP” WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW” BYDGOŚCZ, UL. MARSZ. FOCHA 20 - TEL. 33-41 I 33-42

OGŁOSZENIA: Drobne po 15 zł za słowo. Poszukiwanie rodzin i pracy 5 zł za słowo. Minimalna opr. za 10 słów. Tłusty druk 100% drożej. W tekście 50 zł, za 1 mm. Za tekstem 20 zł. Urzędowe przetarg: 20 zł. Nekrologi: od 20-50 zł. Tabela: roczne. Bilans 30 zł. Niedziele i święta 50% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada